

KONTIKI KISKÖNYVEK

A European Fair Skills projekt támogatói:

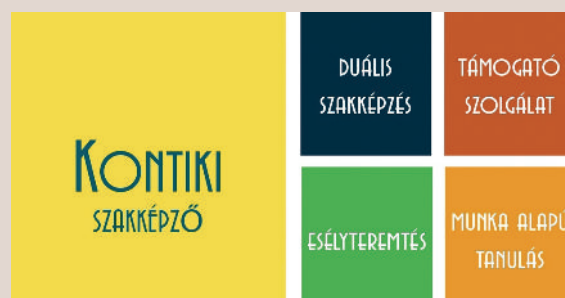

Co-funded by the
Prevention of and
Fight against Crime
Programme of the
European Union

Bundeszentrale für
politische Bildung

SZOCIÁLIS CIRKUSZ ÉS GÖRDESZKA: KÖZÖSSÉGI KAPCSOLÓDÁSOK TÁMOGATÁSA MÁSKÉPP

www.kontikizrt.hu
info@kontikizrt.hu

Szerkesztés: dr.Győrfi Éva
Kiadványterv és nyomás: Printing Solutions
Borítófotó: Révész László László
© KONTIKI Zrt., 2017

Beköszönő

Kedves Olvasó!

Egy olyan kiadványt tart a kezében, amely egy fiatal, szakmai műhelyeket és oktatási intézményt fenntartó tanuló szervezetet, annak tevékenységeit, tapasztalatait, partnereit mutatja be.

Ez az első *nyomtatott* anyag, amit magunkról megírtunk. Eddig sajnáltuk a papírt és a fát... és nem is volt szükségünk hagyományos iskola-marketingre. Diákjaink száma hat év alatt hétről háromszáznolcvanra növekedett. Az elmúlt években számos fiatalt juttattunk el sikeres érettségi vizsgához vagy szakmunkás végzettséghez, többeket a munkaerő-piaci elhelyezkedésben is mentoráltunk.

Szakmai partnereink vitték jó hírünket, diákjaink, családjaik "szájról szájra" adtak bennünket.

E helyen is köszönjük a bizalmukat, és gratulálunk sikereikhez!

Természetesen írtunk már magunkról, hiszen folyamatosan kapcsolatot keresünk, kommunikálunk környezetünkkel, hálót építünk magunk és az ellátott gyerekek, fiatalok köré, forrásokért jelentkezünk be, hogy biztosíthassuk a működésünket, fenntarthatassuk fejlődésünket, hogy egyre jobb minőségű programot kínáljunk, megmutathassuk elért eredményeinket.

Honlapunk, közösségi oldalunk eddig is és ezután is folyamatosan elérhető, követhetőek vagyunk - hiszen fontos számunkra az átláthatóság.

Most mégis jól esett hátranézni és megírni ezt az anyagot, képeket válogatni - és büszkélkedni mindazzal, ami létrejött. Rögzíteni, kézbe adni, megfoghatóvá tenni mások számára is azokat a megközelítéseket, módszereket és tapasztalatokat, amelyek a mi munkánkat fémjelzik.

Ezzel együtt a kiadvány nem jöhetett volna létre, ha nem veszünk részt a European Fair Skills elnevezésű nemzetközi projektben, amely ezúton is beszámol tevékenységéről, megmutatva, hogy hogyan lehet feldolgozni egy olyan érzékeny és aktuális témát mint a fiatalok radikalizációja.

Forgassák a KONTIKI kiskönyvet olyan szeretettel, ahogyan mi összeállítottuk!

MIK VAGYUNK?

A KONTIKI Szakképző Zrt. egy kiemelkedően közhasznú, non-profit zártkörűen működő részvénytársaság.

Zártkörű, mert az alapítók egymás szándékait megismerve és közös alapelvekre helyezkedve, közös víziójukhoz teremtettek szervezeti és működési kereteket a cég alapításával. Ismerik egymás szakmai és emberi kvalitásait, személyes múltját és jövőorientált ambícióit. Képesek együtt kitalálni és megvalósítani, fenntartani közös dolgaikat. Az alapítók között található vállalkozások a gyakorlati képzésben érdekelt, vagy a hátrányos helyzetű fiatalok ellátásában szakértőként tevékenykedő mikro-vállalkozások, melyek tulajdonosai részt vesznek a KONTIKI szolgáltatásainak valamelyikében.

Non-profit, mert tevékenységeiből nem anyagi gyarapodásra, üzleti sikerekre törekszik, elég a fenntartás biztonsága, az 'elég jó' feltételek megteremtése – egy okosan és átláthatóan gazdálkodó, pazarlástól mentes szervezeti lét.

Kiemelkedően közhasznú fokozatot kapott létrejöttékor, 2014. május 31. után (a kiemelkedően közhasznú fokozat jogi megszűnésével) közhasznú lett, mert olyan aktivitásokat, feladatokat vállalt, amelyek a közösség számára hasznosak, fontosak, a társadalom számára megtérülők – és gyakran hiánypótlóak is.

Szakképző, azaz fő profilja a szakképzés és a szakképzés-szervezés. Iskolafenntartóként oktatási, képzési programokat, intézményeket működtet, szakmai együttműködéseket, módszertani hátteret épít. Ezért hozta létre szakmai műhelyét is, a KONTIKI Oktatási és Kompetenciafejlesztő Központot.

A KONTIKI nevű tutaj - amiről a szervezetünket elneveztük - lehetetlennek tűnő küldetésre vállalkozott annak idején. Aztán bebizonyított-

ta, hogy mindig van esély, és érdemes küzdeni. Reményeink és tapasztalataink szerint mi is képesek vagyunk rácáfolni bizonyos várakozásokra, előítéletekre a partnereink, a fiatalok és családjaik felé tanúsított működésmódunkkal.

Abban hiszünk, hogy minden gyereknek minőségi ellátás jár.

Sokféle szakmát képviselünk. Meggyőződésünk, hogy a különböző szakmai hátterű emberek egymást kiegészítve, inspirálva többletértéket tudnak létrehozni, a részek hozzátesznek az egészhez és így más minőség jön létre.

Alapítóink és munkatársaink között pedagógus, gyógypedagógus, fejlesztőpedagógus, szociális szakember, közgazdász, informatikus, jogász, környezetvédő, antropológus, pszichológus, mentálhigiénikus, családterapeuta, képzőművész, iparművész, költő, mediátor, drámapedagógus, zeneszerző, szupervízor, irodavezető, adminisztrátor, szakmunkás-szakoktató, mérnök, artista, kommunikációs szakember, pályaorientációs szakember, animátor és dokumentumfilmes, könyvtáros is megtalálható.

Van, aki a gyerekekkel tud jól bánni, van, aki felnőtté támogat, hogy az jól tudjon segíteni a hozzáforduló családoknak, fiataloknak.

Van, aki csapatban – szakmaközi munkacsoportban, teamben -, van, aki egyedül tud hatékonyan dolgozni. Sokan dolgoznak olyanok is velünk, akik a családjaik gondja-inak, nehézségeinek enyhítésében segítenek, mások a külföldi partnereinkkel, hazai civil vagy gyakorlati képzést vállaló céges támogatóinkkal való kapcsolatainkat gondozzák.

Odafigyelünk arra, hogy pályakezdő és tapasztalt kollégáknak is tereplehetőséget

kínáljunk a szakmai fejlődésre, tudásuk, ötleik hasznosítására.

Módunkban áll leendő szakembereket gyakornoki programra fogadni, támogatva tapasztalatszerzésüket: pedagógushallgatók, szociális munkások és konfliktuskezelők látogatnak el időről-időre hozzánk.

Elfogadjuk, hogy sokfélék vagyunk, különbözhet a véleményünk, de a szakmai ambícióinkat, terveinket akkor is össze kell hangolnunk. Nyitottak vagyunk egymásra és bennünket támogatni akaró idegenek gondolataira. Sokat vitázunk, érvelünk magunk között és rendszeresen megmértjük magunkat szakmai konferenciákon itthon és külföldön egyaránt.

Büszkék vagyunk arra, ahol tartunk, és nagyon sok mindent szeretnénk még elérni, megvalósítani, ügyesebben csinálni!

Energiánk egymásból, a munkánk értékességébe, hasznosságába vetett hitből, s diákjaink sikereiből, szeretetéből újul meg.

Ellátásfilozófiánk a kölcsönhatásokra és a komplementer elemekre épül. Fontos nekünk, hogy nálunk többféle minőségi szolgáltatásból, kapcsolódási lehetőségéből lehessen választani: hogy a valóban összeillő mozaikokat illesszük össze. Hogy a hozzánk fordulók – legyenek bajban lévő gyerekek, fiatalok, családok, megakadt társintézmények, vagy projektpartner kereső szakemberek, szervezetek – találjanak valakit vagy valamit, ami kapcsolódást jelent. A sokféle aktivitás, kapcsolódási esély ránk is jó hatással van – tapasztalataink gazdagodnak, bővülnek. Emberi kapcsolataink, támogató hálónk erősödnek, ezáltal mi is – személyünkben és szervezetünkben is – folyamatosan változunk, fejlődünk.

MIT CSINÁLUNK?

**Befogadó iskolákat tartunk fenn.
Szociális szolgáltatásokat szervezünk.
Módszertani háttértámogatást adunk, modelleket, jó gyakorlatokat alakítunk ki.
Gyakorlati képzést szervezünk.
Projekteken működünk közre.
Terepet biztosítunk munkatársainknak.**

Befogadó iskolákat tartunk fenn. Az egyéni tanulási lehetőségek szempontjából bármely, akár sajátos nevelési igényt figyelembe vevő szakmai, ellátási feltételekkel, felkészültséggel rendelkeznek iskoláink, pedagógusaink, más szakembereink. Hozzánk egész évben, több turnusban érkezhetnek máshonnan kisodródott diákok, akiket támogatunk „megérkezésükben”, sikeressé válásukban. Befogadó programunkon keresztül segítjük a közösségbe integrálást, a motiváció újratöltését, a mentális megerősödést, a tanulási út

megtervezését vagy újratervezését. Nagyon sokat dolgozunk a pozitív iskolai- és kisközösségi klíma megteremtésén és fenntartásán: a tanulási komfort növelésén, az iskola nyitottá tételén, a pályaaorientáció-gyakorlati képzés megszervezésén, a nekünk való művészetek-művészek megtalálásán, a konfliktusok konstruktív kezelésén, a gyerekjogok, a fiatal felnőttek jogainak értésén és tiszteletben tartásán.

Szociális szolgáltatásokat szervezünk. Eltérő szocio-kulturális háttérű, mentális állapotú (sok esetben drop-out vagy korábban ellátatlan szükségletű), különösen sérülékeny vagy különleges ellátást igénylő, épp ezért hozzáférési esélyeikben, sikeres előrehaladásukban akadályozott fiatalok és családjaik számára nyújtunk komplex és integrált szolgáltatást: személyes gondoskodást és anyagi vagy természetbeni támogatást. Ná-

lunk kiemelt hangsúlyt kapnak a fejlesztési folyamatok, magas minőségben, gyerekjogi és gyerekjóléti szempontoknak megfelelően. Kompetenciafejlesztő, szociális, lelki szolgáltatásokat biztosítunk napközbeni és krízishelyzetekben. Személyre szabott ellátásokat nyújtunk garantált személyes segítő kapcsolatok és a gyerek körüli szakmai teamek, családi erőforrások bevonásával. Célzott jól-léti szolgáltatásokkal segítünk, úgymint: kísérés, támogatás, mentorálás, mentális gondozás, szülő-gyerek konzultáció, szülői önszegítő csoport, kortárs segítés. Szükség esetén közreműködünk életvezetési krízisek megoldásában, ellátási hiányok - támogató partnereinkkel együttműködve történő - megoldásában.

Módszertani háttértámogatást adunk, modelleket, jó gyakorlatokat alakítunk ki. Szeretünk kihívásokkal és akadályok lebontása mentén dolgozni, valódi válaszokat adni, megoldásokon munkálkodni, újabb és újabb módszereket megtalálni, adaptálni vagy épp kidolgozni. Bár szerencsére sok ötletünk van – és mindig keletkeznek új megválaszolandó kérdéseink, de partnereink segítségével sok adaptálható „Jó gyakorlat” átvétele ad lehetőséget számos szakmai kiforrott megoldás kipróbálására. Ezért bekapcsolódunk „Jó gyakorlatokat” elérhetővé tevő projektekbe, kipróbálunk számunkra új megoldási lehetőségeket, tanulunk mások gyakorlatából, és innovatívan állunk a munkánkhoz. Kíváncsiak vagyunk arra, hogy mások-máshol hogyan csinálják. Folyamatosan tájékozódunk, háttéranyagokat dolgozunk ki, továbbképződünk, hogy munkatársainkat hatékonyabban támogathassuk, és legyenek saját tartalékaink. Oktatási programjaink, képzéseink, tréningjeink modulárisan épülnek fel, hangsúlyosan kompetenciafejlesztésben gondolkodunk. Szakmai és szociális kompetenciák terén odafigyelünk a munkaerőpiac, a duális szakképzés és a közösségi lét, személyes boldogulás megkívánta ismeretek, képességek és attitűdök

fejlesztésének komplex folyamataira, az eltérő élethelyzetekre, élethelehetőségekre, haladási utakra és ütemre. Elengedhetetlennek tartjuk a Kormány által is megfogalmazott, a Szakképzési Kerettantervekben rögzített, a tanulók foglalkoztathatóságát lehetővé tevő szociális kompetenciák tudatos, hangsúlyos fejlesztését.

Duális gyakorlati képzést szervezünk. Az általunk fenntartott iskolák tanulói olyan lehetőséget kapnak, amiben nagyon korán, szinte valamennyi nálunk vagy általunk elérhető szakma megismerhetővé válik. A lehető legkorábban terepre megyünk, megnézzük a szakma valódi közegét: embereket, helyeket, tárgyakat, zajokat és szagokat. Ismerkedünk. Több szakmai, mikro-vállalkozó partnerünkkel együttműködésben biztosítjuk tanulóink számára a duális gyakorlati képzésben való szakmai gyakorlati képzés, a tevékenységben rejlő sikeresség lehetőségét. Iskoláink működését úgy alakítjuk ki, hogy képesek legyenek alkalmazkodni az egyes szakmák, a gyakorlati képzés időrendjét is befolyásoló sajátosságaihoz. A gyakorlati képzésben elsődlegesnek tartjuk a tanuló-szerződés létrejöttét, mely ösztöndíjra is jogosítja tanulóinkat.

Projektekben, pályázatokban működünk közre. Intézményünk számos hazai és nemzetközi projektet valósított meg, vállalt részvételt mások által megvalósított projektekben alapítása óta. Szeretünk célorientált folyamatokban gondolkodni és dolgozni, iskolánkban is alkalmazzuk a projektmódszert. A TANEXT Akadémia Szakképző Iskolánk rendelkezik az Oktatási Hivatal engedélyével arra, hogy pedagógiai folyamatai, képzési programjai az MH Líceum Alapítvány által engedélyezett Alternatív kerettanterv a „különleges ellátást igénylő – un. ZK” diákok számára elnevezésű, projekt alapú oktatás-szervezést lehetővé tevő alternatív kerettanterv szerint szervezôdjenek.

Terepet biztosítunk munkatársainknak. Nehéz, hiánypótló munkát végzünk, diákjaink élete sok esetben nehezen feldolgozható terhet rak a velük dolgozóra. Nagyfokú kreativitást, elköteleződést, újrakezdési hajlandóságot igényel. Fontos, hogy akik ebben dolgoznak, ne csak feladatnak, de lehetőségként, a szakmai-emberi fejlődésük terepeként is megélik a részvételüket. Tudjuk, hogy munkatársaink, szolgáltatóink teherbírása, munkaereje a mi erőnk, ezért kiemelten fontos mentális és szakmai karbantartásuk, felkészítésük, meg támogatásuk. Ezért biztosítunk szupervíziót, belső műhelymunkát, alkotói szabadságot, esetmegbeszélő csoportot, szakember-szakember forródrótot, mentorálást...

Milyen a mi iskolánk?

Elsősorban élményalapú és tevékenykedtető, a fiatalhoz alkalmazkodóan rugalmas, nyitott és befogadó. A Tanext Akadémia működésének elmúlt 6 évében külső partnerséggel vagy éppen belső együttműködésben számos akció, projekt, program, tevékenység valósult meg. Nagy sikerrel működött és működik artista projekt, szociális cirkusz, közösségi rádió, baba-mama program, szülőklub, művészetterápiás csoport és iskolaújság is. A 2016/17-es tanévtől az általunk fenntartott Tanext Akadémián a 9. és a 10. évfolyam diákjai projektoktatásban kezdhették meg tanulmányaikat. A tanév hat hetes alapozó időszakkal kezdődött számukra, melynek során részt vettek számos érzékenyítő programban, kompetencia mérésben, megismerkedtek egymással, intézményünkkel, az iskolában dolgozó felnőttekkel, a választható szakmákkal, projektekkel, valamint különböző önismereti foglalkozásokon is részt vettek. Az év további része 3-4 hetes projektciklusokból áll, amelyekben a diákok egy-egy téma köré csoportosítva interaktív foglalkozásokkal, nem-formális tanulási módszerekkel dolgozzák fel a tananyagot.

Kontakt:

Tanext Akadémia

titkarsag@tanext.hu

www.tanext.hu

A Folyosó Hangja

Tavaly szeptemberben úgy döntöttünk, hogy itt az ideje egy olyan fórumot kialakítani diákjainknak, amelyen keresztül megmutathatják, mivel töltik a szabadidejüket, programokat ajánlhatnak egymásnak, kérdezhetnek az iskola többi tagjától arról, ami őket igazán érdekli, legyenek tanárok vagy diákok a megkérdezettek. Így jött létre a Folyosó Hangja, ami mostanra kéthavonta megjelenő papíralapú és online újsággá vált állandó szerkesztőségi tagokkal és rovatokkal. Minden számban találunk könyv-, film- vagy sorozatajánlót, receptet, iskolai és iskolán kívüli programajánlót, valamint egy mélyinterjút valamely diákunkkal, aki valamilyen sikert ért el az elmúlt hónapok során.

Az iskolaújság **online** változatát itt olvashatja: <https://issuu.com/folyosohangjatanext>

Szociális cirkusz

A 2016/17-es tanévben minden második péntek délután a szociális cirkuszé, amelynek lényege, hogy a szonglőr vagy artista elemekkel kombinált ügyességi foglalkozást fejlesztésként használjuk, hogy így érijünk el változást hátrányos helyzetű vagy speciális igényű csoportoknál. Ez a módszer élményterápiás folyamat, amely fejleszti a mozgáskoordinációt, a koncentrációs képességet, valamint a diszlexia, diszgráfia leküzdését is megkönnyíti. A foglalkozások nem csak az iskolában, hanem kéthavonta a **Trafó** Kortárs Művészetek Házában zajlanak, ahol nemzetközi újcirkuszi előadók tartanak workshopot diákjainknak, majd az esti előadásokon is részt vehetünk.

Artista projekt

Iskolánkban artistaképzés is folyik, amellyel szoros együttműködésben dolgozunk a Fővárosi Artistaképzővel, a Kaboló Mozgásművészeti műhellyel és a Nagycirkusszal. 2014. áprilisában töltöttük meg újra élettel Kőbánya egyik üresen álló, lerobbant rak-tárepületét **Attraktár** néven, mint mozgásművészeti gyakorlóteret a Karkadé társulat premierjével.

További részletek: <https://www.facebook.com/delleassociation>

HOGYAN DOLGOZUNK?

ALAPELVEK, amik fontosak nekünk

1. Legyenek az oktatási és kompetencia fejlesztő szolgáltatások hozzáférhetőek, mert mindenkinek jár a személyes törődés, odafordulás.
2. Tartsuk szem előtt a gyermekjóléti és gyermekbarát szempontokat: törekednünk kell a diákok széles értelemben vett jól-létére, fokozatos bevonására, hogy motiválhatóak legyenek-maradjanak.
3. Felelősen gazdálkodjunk az idővel: ne használjuk el feleslegesen a gyerek életidejét, vagyis minőségi időt biztosítsunk a fejlődésére, legyünk tekintettel a ritmusára!
4. Folyamatokban gondolkodjunk: a szakmai képzés mellett kiemelten fontos a tanulók szociális kompetenciáinak fejlesztése, fejlődése.
5. Működünk együtt a hozzánk fordulókkal: tegyük partnerré és legyünk alkalmasak a partnerségre a közösségi szerepvállalásokban és az egyéni megállapodásokban!
6. Gyerekjogi szemlélettel közelítsünk az adott élethelyzethez: szükségletekre-jogokra-érdekekre reflektív, valódi választ jelentő ellátást nyújtunk!
7. Komplexitás, konstruktivitás, kreativitás: sokféle szakértelemmel legyünk a hozzánk forduló körül, valódi megoldásokat kínálunk - integráltan!
8. Mindenkinek adjunk esélyt a fejlődésre: merjünk segítséget kérni, hogy adekvátban segíthessünk!
9. Ne formális végzettséget kínáljunk: nem elég az, ha papírt kap egy szakmai vizsga eredményeként valaki, segítenünk kell abban is, hogy munkahelyet, jövedelem-szerzési lehetőséget is találjon ezzel a végzettséggel.

Mit vállalunk a hozzánk fordulók ellátása során?

- Befogadó programot működtetünk kortárs-segítőkkal.
- A diákot a megfelelő képzési és képesség kibontakoztató/kompetenciafejlesztő programokba navigáljuk.
- Orientáljuk a szakmaválasztásban, segítjük életpálya tervezéssel, élethosszig tartó tanulástámogatással.
- Egyénre szabott fejlesztési programokat dolgozunk ki mindenkire, amit mentorálással támogatunk.
- Rugalmas keretekkel lehetőséget biztosítunk a tanulási kudarcokkal küzdő vagy sajátos ellátási szükségletű fiatalok számára az integrációra és a szakmai előrelépésre iskolarendszerű nappali és felnőttoktatás keretében.
- Megszervezzük a tanuló lakóhelyéhez közeli gyakorlati képzését, munkaerőpiaci inkubálását.
- Iskoláink között átjárhatóságot/tervezhető átjárást biztosítunk, szükség esetén segítjük a másik iskolába való átmenetet, sikerességet is.
- Biztosítjuk az egyéni tanulást támogató digitális iskolai eszközök, tananyagok elérését.
- Fokozottan kiszolgáltott diákcsoportokat (hazánkban otthonra talált menekültek, pártfogás alatt állók) is ellátunk.
- Alternatív ifjúságjóléti szolgáltatást nyújtunk szociális és lelki támogatással, esetkíséréssel, személyes gondoskodással.
- A munkaerőpiac igényeinek folyamatos monitorozásával alakítjuk képzési profilunkat: legnagyobb érdeklődés a kereskedő, szociális és építőipari, és szakmai érettségig adó képzéseink iránt mutatkozik, de speciális lehetőséget kínálunk az artista szakmára és életmódra történő felkészülésre is.

Hogyan tesszük mindezt?

Komplex szolgáltatást nyújtunk, számos külső szakmai partner, gyakorlati képzést is vállaló vállalkozás bevonásával. A hozzánk képzésre jelentkezőket intenzív egyéni és kortárs közösségi Befogadó programon vezetjük át. Ennek során kialakulnak a kapcsolatok, elkezdődik a bizalomépítés és a csoporthoz tartozás. Elrendeződnek az ellátás keretei, fázisai, a bevonás mértéke, felszínre kerülnek a tanulási motivációk, szakmai ambíciók, megszületik az egyéni fejlesztési terv, és illeszthetővé válik a diák személyes szociális segítője és mentora. Megtaláljuk a megfelelően gondolt képzési programot. A tanulók foglalkoztathatóságra, vizsgára való felkészítésének hatékonysága érdekében az egyénre fejlesztett tanulási folyamatokkal, projektmunkákkal többféle kapcsolódás is lehetséges.

A beilleszkedést követően a diák és családja rendszeres konzultációkban vehet részt, amelyek vagy tervező-újratervező, vagy értékelő, döntéshozó fórumok. A tanuló személyes támogatásában alapvetően belső, interdiszciplináris team dolgozik, de alapelvünk a jó minőségű együttműködések fenntartása a gyermekvédelmi, családsegítő szolgálatokkal, szakszolgálatokkal, külső tehetséggondozó szervezetekkel, szociális, mentális és pszichológiai szolgáltatásokkal.

Működésünket meghatározó kommunikációs és konfliktuskezelő eljárásaink az alternatív vitarendezés elvi-módszertani bázisán működnek a felnőtt-felnőtt és a diákok közötti problémás helyzetekben egyaránt. Ez erőszakmentességet és konstruktivitást jelent.

MIÉRT tesszük ezt?

- Mert fontos nekünk a tanulók életképessé tétele, harmonikus, életképes felnőtt életre való felkészülésének támogatása. Ehhez elengedhetetlen iskolai sikeressége, tehetségét hasznosító, megélhetést biztosító szakmai életútja és ön maga megtalálása, elhelyezkedési esélyeinek bővítése.
- Mert nyitott, befogadó és elfogadó, pozitív klímájú és „gyermekbarát” intézményt építünk a benne résztvevőknek és a vele kapcsolatba kerülők számára egyaránt.
- Mert ma Magyarországon a diákok 30%-a túl korán hullik ki az oktatásból, s ezzel jelentősen csökken a munkával megszerzhető jövedelemre való esélye. Nem kizárólagos, de prioritást élvező célcsoportunk a máshol valódi esélyt nem kapó, lemorzsolódott fiatalok, akik bármilyen okból is, de nem tudtak megmaradni

a hagyományos oktatási rendszerben, és nem jutnak hozzá szükségletüket figyelembe vevő jóléti, szociális vagy lelki támogatáshoz, ellátáshoz. Nagy részben nincs mögöttük támogató családi háttér, vagy megtartó kortárs közeg sem.

Hiszünk a tehetség kísérésében, fejlesztésében, látjuk a művészetek érzelmi intelligenciára tett hatásait. Lehetségesnek és szükségesnek tartjuk a szociális kompetenciák tudatos fejlesztését.

Felelősséget érzünk a jövő generációk sikerességéért és azért, hogy saját diákjainkat is érzékennyé, fogékonnyá tegyük a társadalmi környezetük iránti felelősségvállalásra, a társaik iránti szolidaritásra – hogy felnőttként ők már napi rutinként adhassák tovább a társadalmi felelősségvállalás kultúráját.

European Fair Skills

(2015.január 1-2017. március 31.)

Jó gyakorlatok megosztása a csoportokkal szembeni ellenségeskedés, gyűlöletből fakadó bűncselekmények és a szélsőjobboldali erőszak közösségi megelőzésének erősítésével

2014-ben a Radicalisation Awareness Network, illetve a Cultures Interactive munkatársai megkerestek bennünket, hogy vegyünk részt egy modell-adaptációs nemzetközi projektben, melynek lényege, hogy a Németországban minősített European Fair Skills elnevezésű, komplex megközelítésű és módszertanú

de-radikalizációs programot valósítsuk meg hazai környezetben. A projektben cseh és szlovák partnerek is együttműködtek. Róluk még írunk.

Miért mondtunk igent?

Elsősorban azért, mert a közvetlen környezetünkben érzékeltük, mihez vezethet az, ha nem foglalkozunk a szélsőségesekkel a kamaszok világában. Egy oktatási intézmény lényegében leképezi a társadalomban és a világban körülöttünk zajló jelenségeket. Nem tehattuk meg, hogy nem reagálunk, legyen szó egyéni-egyedi történetről, vagy akár az egész közösségre ható értékközvetítésről. Ismertük a közelmúlt kutatási látteleit és művészi feldolgozásokat a témában (MyPlace kutatás a fiatalok politikai szocializációjáról, a European Social Survey adatbázisán alapuló Jobboldali Extremizmus Index-DEREX, fontos filmek a teljesség igénye nélkül: Csak a szél, Ítélet Magyarországon, Veszettek). Ahhoz azonban, hogy kellő érzékenységgel, felkészülten, jó hangnemben, közös, elfogadó kommunikációs csatornát találva közelítsünk a témához, fejlődésre, tanulásra, önreflexióra volt szükségünk: ehhez teremtett tapasztalatokra épülő, magasminőségű és biztonságos szakmai és emberi keretet a European Fair Skills projekt. Magyarországon is számos

civil szervezet, program, független kutató, szakmai ernyőszervezet kutat, elemez és dolgoz ki a témában hasznos anyagokat, publikációkat, oktatási programokat. Közülük többeket invitáltunk meg a projektben működtetett Regionális Fejlesztési Kerekasztal munkájához, és többen támogattak is bennünket: így a Foresee Kutatócsoport, Magyar Helsinki Bizottság, Nemzeti Etnikai és Kisebbségi Jogvédő Iroda, Iskolai Szociális Munkások Egyesülete, UNICEF Magyar Bizottság Ébresztőóra, Roma Sajtóközpont, Budapest Intézet, Tett és Védelem Alapítvány, Nemzetközi Resztoratív Kutatóintézet, hogy csak néhányukat említsem. Olyan világban élünk, ahol minden tapasztalat számít, ezért örültünk, hogy a terület valódi elméleti és gyakorlati szakértőivel nyílt lehetőségünk együttműködni.

A projektet vezető Cultures Interactive az elmúlt évek során jónéhány célcsoport-specifikus koncepciót, valamint a közösség erejére építő, megelőzést szolgáló módszert

dolgozott ki és tesztelt. Ezek lehetnek *workshopok* fiatal felnőttek részére, *továbbképzések* az oktatásban dolgozók számára, vagy olyan *tanácsadás*, illetve coaching a helyi civil szervezetek, politikusok, közigazgatásban dolgozók részére, amelyek hosszú távú és fenntartható gyakorlatokat alakítanak ki a szélsőjobboldali ideológiák által motivált erőszak, a gyűlöletből fakadó bűncselekmények, és a különböző csoportokkal szembeni ellenségeskedés megelőzésére. Átfogó közösségi megközelítés és az érintettek részére személyre szabott módszerek kidolgozása egyformán szükségesek.

Az Európai Bizottság Radicalisation Awareness Network (RAN)-el való együttműködése alatt a CI számos olyan szervezettel találkozott, akik a gyakorlatban végeznek megelőző tevékenységet szélsőjobboldali ideológiákkal és vallási fanatizmussal kapcsolatban. Világossá vált, hogy a közép- és kelet-európai országokban eddig kifejezetten kezdetleges volt a megelőző tevékenység. Mindazonáltal ezekben az országokban megfigyelhető, hogy a társadalom bizonyos csoportjaira jellemző diszkrimináció erősödik, amit a katonai jellegű, szervezett jobboldali csoportok, az antiszemita retorika, a homofób indíttatású erőszakos cselekedetek vagy a roma települések elleni támadások láttatnak a leginkább.

A projekt hosszútávú célja a program és a hálózat további terjesztése Romániában, Bulgáriában és Görögországban. A Phineo (Berlin) együttműködő partnerként gyakorlat-orientált eszközök fejlesztésével támogatja a projektet.

Hogy segítsen stabilizálni az országok helyzetének megfelelő adaptációt és az együttműködést, a Cultures Interactive az Open Society Foundation, az OSCE (TMT), a Helsinki Bizottság, a Radicalisation Awareness Network, valamint a European Forum for Urban Security (Efus) szervezetekkel dolgozik együtt.

A projektben megvalósuló tevékenységek:

- Fair Skills: facilitátorok képzése, akik a veszélyeztetett kamaszoknak vezetnek ifjúsági kulturális tréningeket terepen
- Local_Derad: szociális munkások, nevelők és oktatók, a fiatalokkal foglalkozó érintettek továbbképzése elsődleges és másodlagos megelőző tevékenységgel kapcsolatban
- Kerekasztal beszélgetések: regionális hálózat kialakítása a szélsőjobboldali ideológiákkal szemben az önkormányzatok, közigazgatás, gyermekjóléti és szociális terület, civil szervezetek, iskolák, stb. érintettjeinek bevonásával
- A Friedrich Ebert Foundation (FES) prezentációja az eredményes kivezető programok tapasztalatairól és módszertanáról

Az együttműködő partnerekről

Cultures Interactive Berlin, Németország

A Cultures Interactive (CI) 2005-ben alakult, megcélózva az akkoriban széles körben elterjedt szélsőjobboldali nézeteket és neonáci környezetet, amelyek Kelet-Németországban kaptak szárnyra az 1990-es években az újraegyesítést követően. Később ez a milió áterjedt olyan belvárosi negyedekbe is, ahol a migráció következtében megnőtt a radikális etnikai és vallási feszültség. A CI azóta kifejlesztett és kipróbált egy innovatív és fenntartható megközelítést és módszertant, amelyek célja, hogy megelőzze és ellensúlyozza a fiatalok közötti szélsőségek és fundamentalizmus, a polarizáció és erőszak terjedését, továbbá elősegítse egy rugalmasabb társadalom nézeteinek a megerősödését. Kiemelten hangsúlyos olyan módszerek kifejlesztése, amelyek a különösen veszélyeztetett, a jelenleg alkalmazott módszerekkel nehezen, vagy egyáltalán nem elérhető csoportokat teszik bevonhatóvá.

A CI helyi, szövetségi és EU forrásokból kap támogatást (kormányhivatalok, minisztériumok, állami ügynökségek, EU szociális alapok, DG kutatási támogatások és magánszemélyek adományai). A kedvezményezettek és a partnerek iskolák, ifjúsági központok (utcai/ifjúsági munka), börtönök, közigazgatási szervek, közösségek, tanárok, a rendőrség, helyi sajtó és média, és egyéb szociális csatlakozási pontok.

Friedrich Ebert Stiftung Bonn / Berlin, Németország

A Friedrich-Ebert-Stiftung (FES) a legnagyobb, legrégebben működő német politikai alapítvány. A bonni és berlini székhelyű alapítvány a demokrácia- és politikaoktatás legidősebb szervezete Németországban. Legfőbb tevékenységei a politikai és állampolgári ismeretek oktatása, nemzetközi fejlesztési együttműködések, a központi jelentőségű szakpolitika kutatása és tudományos analízise, társadalmi értékek népszerűsítése, párbeszéd és kölcsönös információcsere kialakítása társadalmi és politikai szereplők között, valamint ösztöndíjak kiosztása német egyetemeken volt és jelenlegi diákjainak.

A FES 107 irodával, 617 alkalmazottal rendelkezik és több mint 100 országban vannak programjai, tevékenységei. Irodai hálózata az egyik legfontosabb globális, nem kormányzati infrastruktúra, amely a demokráciát és a nemzetközi politika központú nemzetközi párbeszédet támogatja. A FES támogatja szakszervezetek, civil és közintézmények kiépítését és azok kapcsolatainak szorosabbá tételét.

Kontakt:

www.cultures-interactive.de

Kontakt:

Friedrich-Ebert-Stiftung
Hiroshimastraße 17 (Haus 1)
Hiroshimastraße 28 (Haus 2)
10785 Berlin
Tel. +49 30 269 35-6

Friedrich-Ebert-Stiftung
Godesberger Allee 149
53175 Bonn
Tel. +49 228 883-0
www.fes.de

Tevékenységei általában állami támogatásból jönnek létre, hozzáadott privát bevételekkel adományokból és alapokból. Míg a legtöbb átutalás projekthez köthető, a FES intézményi támogatást kap szövetségi kormányi alapokból is.

A FES rendelkezik az EFQM "Elkötelezett a kiválóságért"-címkével (amellyel kitüntette az Európai Minőségirányítási Fórum).

REACH Research and Education Institute Pozsony, Szlovákia

Kontakt:

Reach-Institute, o.z.

Šúrska 26

Bratislava

831 06

info@reach-institute.org

www.reach-institute.org

A REACH Kutatási és Oktatási Intézet egy közelmúltban létrejött független munkacsoport, melynek székhelye a szlovákiai Pozsonyban van, s munkájában az extrémizmusra, a közvélemény radikalizálódására és de-radikalizációs stratégiák kidolgozására koncentrált.

A REACH Intézet fiatal kutatók és analitikusok közös kezdeményezésére jött létre, akik egyetértettek abban, hogy létrehozzanak egy hidat az egyetemek, kutatóintézetek között, elterjesztve a tudást és módszertant egyrészt a társadalom és a politikai döntéshozók között, illetve azok között a szereplők között, akik ezen a területen dolgoznak. Elsődleges célja az, hogy hozzájáruljon a szakértői véleményekhez a legaktuálisabb politikai és társadalmi kérdésekben, párbeszédet közvetítsen különböző szereplők között, kutatást, analízist végezzen és javaslatokat tegyen mind a politikai döntéshozók, mind a civil társadalom képviselői számára azért, hogy növelje a politikai döntések minőségét és a civil társadalom helyzetét. A REACH Intézet támogatja a kutatáson és tényadatokon alapuló politikai döntéshozási folyamatokat, hogy megerősítse az együttműködést a kutatóintézetek, az egyetemek, a civil társadalom és a politikai döntéshozók között. Interdiszciplináris kutatási módszereket visz a gyakorlatba azért, hogy pozitív változást hozzon a civil társadalomba, a társadalomközi kapcsolatokba és a politikakultúrába.

Ratolest Brno z.s. Brno, Csehország

Kontakt:

RATOLEST BRNO, z.s.

třída Kpt. Jaroše 7b

602 00 Brno

Tel.: +420 545 243 839

www.ratolest.cz

ratolest@ratolest.cz

Ratolest Brno z.s. egy non-profit, nem kormányzati egyesület, amely gyerekeknek, fiataloknak és családoknak nyújt szolgáltatásokat. Küldetésük, hogy hátrányos helyzetű gyerekeket, fiatalokat és családokat segítsen abban, hogy megoldják a nehéz élethelyzeteiket, vagy megelőzzék a hasonló eseményeket. Mivel egyenlő lehetőséget biztosítanak ügyfeleiknek, arra számítanak, hogy ezzel segíthetik életszínvonaluk növekedését és sikeres (re)integrációjukat a társadalomba. A Ratolest Brno lehetőséget ad a gyerekeknek, hogy működő családokban nőjenek fel, s segítik az olyan fiatalokat, akik elterelődtek a helyes iránytól. A

szervezet szolgáltatásai teljesen ingyenesek a résztvevők számára. A szervezet három szociális létesítményből áll (Ifjúsági Drop-in Klub - Likusák, Ifjúsági Drop-in Klub - Pavlač, Szociális Aktivizáló Program Családoknak), számos preventív program és egy önkéntes központ támogatja és fejleszti az önkénteseiket. A szervezet 2015 óta elkötelezett a Bajkazy Brno szociális vállalkozásában. Azzal, hogy klienseiknek állást ajánlanak itt, támogatják a (re)integrációs folyamatot és a munkaerőpiacot. Ezen felül a Ratolest Brno nagyon fontos szerepet tölt be a szociális szolgáltatások stratégiai és módszertani kidolgozásának terén a régióban, sőt országos szinten is.

Elkötelezett a helyi és országos szintű szakértői szervezetek felé, részese a közösségi tervezésnek, a szociális szolgáltatások monitorozásának, elemzésének és értékelésének, és folyamatosan új szolgáltatásokat hoznak létre az új kliensek igényeire és környezeti kívánalmaikra szabva.

Ifjúsági Drop-in Klub, Pavlač

A Klub 2001-ben jött létre, s ugyanúgy gyerekeknek, fiataloknak és családoknak nyújt szociális szolgáltatásokat Brno társadalmilag kirekesztett környékein. Csehországban a társadalmi kirekesztettség nagyban összefügg a faji hovatartozással és a szegénységgel. A szervezet minden társadalmilag kirekesztett területen élőt sérülékenynek tekint. Az itt élő, veszélyeztetett fiatalokat mind utcai szociális munkásokkal (ami tartalmazza a hostelek látogatását is, ahol szegény családok és fiatalok élnek gyermekeikkel), mind a drop-in klubukkal megszólítják. A következő módszereket és tevékenységeket alkalmazzák: önfejlesztő program, megelőző tevékenységek és felelősségvállalás, erősítik a résztvevőkben a döntéshozás képességét, IKT készségek fejlesztése, stb. Mivel szerintük a networking és az együttműködés az egyik kulcsa a társadalmi kirekesztés megszüntetésének, a Drop-in Pavlač közösen dolgozik egy családoknak szóló pilot programon a Szociális Aktivizáló Programmal 2014 vége óta. Ez a kapcsolat lehetővé teszi, hogy komplex és koordinált segítséget tudjanak nyújtani a rászoruló családoknak.

Ifjúsági Drop-in Likusák

A Drop-in Klub Likusák egy könnyen elérhető társadalmi vállalkozás, amely a Ratolest társadalmi prevenciók szolgáltatásának része. 2004 óta működnek ingyenes szolgáltatásokkal, s fő célcsoportjuk a brno-i gyerekek és fiatalok, akik érintettek és veszélyeztetettek valamilyen nemkívánt társadalmi jelenség által. Munkásságukkal szeretnék csökkenteni az életkörülményeik kockázati faktorait, valamint megelőzni ezeket oktatási programokkal és biztonságos környezet kialakításával az általuk szervezett tevékenységek alatt.

Hogyan valósult meg a projekt?

Két szakmai Regionális Fejlesztési Kerekasztalt szerveztünk, 2015 és 2016 októberében. A fórumon teret kapott a jogvédő munka aktuális helyzete, a civil kezdeményezések fókuszai és nehézségei, a szakemberek személyes és egzisztenciális bizonytalansága, ugyanakkor a téma iránti elkötelezettségük, tenni akarásuk. A két kerekasztal között került sor az un. Local_Derad workshopra, azaz a bejelentkező szociális munkások, pedagógusok, mediátorok, pártfogók, ifjúsági munkások, a fiatalokkal foglalkozó további közösségi érintettek kétnapos továbbképzésére az elsődleges és másodlagos megelőző tevékenységgel kapcsolatban. Ezt követően a fiatalokkal foglalkozó gyakorlati szakemberek tréneri felkészítése, felkészülése zajlott, melyről a 10 fős magyarországi trénercsapat így ír:

“A projekt során kétszer két napos Fair Skills trénerképzésben részesültünk, ahol a berlini kollégák átadták azt a tudást, tapasztalatot, módszertant, amivel megközelítik a de-radikalizáció témáját. A két trénerképzés között havi egy alkalommal brainstorming/kidolgozó módszertani meetingeket tartottunk, amely során saját módszertani eszköztárunkat osztottuk meg egymással, tapasztalatot cseréltünk, közösen értelmeztük és dolgoztuk fel az EFS trénerképzésen hallottakat, valamint ötleteltünk egy saját ifjúsági workshopkal kapcsolatban. Az EFS módszer/megközelítés lényege, hogy úgy foglalkoznak fiatalokkal csoportban, hogy az őket érdeklő szubkultúrán keresztül közelítenek meg emberjogi kérdéseket. Így olyan fiatalokat is el tudnak érni, akiket egyébként nehézkes lenne, vagy egyáltalán nem sikerülne. A csoportban erősen építenek a kortársaktól, peer-ektől való tanulásra, és egyetlen alapszabályként az erőszak minden formájának elutasítását fogalmazzák meg, egyébként az egész módszer gyönyörűen alkalmazkodik a csoport igényeihez. Munkájuk során fontos cél a fenntarthatóság

is, azaz helyi hálózatok kialakítása, akik aztán „külső” beavatkozás nélkül is folytatni tudják a megkezdett munkát. Izgalmas játék volt megnézni, hogyan lehet a Németországban bevált módszereket hazai környezetben használni. A saját, magyarországi tréningünk megtervezése során sok ötletet és segítséget kaptunk a német partnerektől, hogyan lehet programunkat a legjobban összerakni és megvalósítani. A második trénerképzésen a fő fókusz a magyar EFS trénerek elvárásainak megfogalmazása mentén magán a youth workshopok konkrét megtervezésén volt. Így a közös tervezéssel megvalósulhatott az EFS metodika, valamint személyes szakmai eszköztárunk valamifajta szintézise, ebből állt össze a tréning tematikája. A workshop és tréning megtervezésében és megvalósításában nyolcan vettünk részt, olyan szakemberek, akik foglalkozunk a témában érintett fiatalokkal. A folyamat során nagyon jó együttműködés alakult ki közöttünk, módszertanilag és tapasztalatilag jól kiegészítettük egymást, sokat tanultunk egymástól.”

Végül három különböző helyszínen és érintetti körrel dolgoztunk a projektben:

Az egyik a budapesti Tanext Akadémia Szakközépiskola, Szakiskola és Speciális Szakiskola diákjainak kétnapos workshopja, a másik a nyíregyházi Köz-Pont Ifjúsági Egyesület által bevont fiatalok kétnapos workshopja a nyíregyházi Közösségi Face-ek Ifjúsági Iroda és Közösségi Tér helyszínen, és a harmadik a szintén Budapesten működő Újpesti Szigeti József utcai Általános Iskola egynapos workshopja volt.

A workshopok programja három elemet tartalmazott, melyek egymásra fűződő, jól koncepcionált folyamatot képeztek. Az elemek és módszerek kiválasztásánál az alábbi szempontjaink voltak:

Olyan témát szerettünk volna választani, amely a megszólítani kívánt fiatalok mindennapjaiban

leginkább jelen van, leginkább érinti őket, hogy a lehető leghasznosabb plusz információkat kapják a programtól. Így választottuk a kirekesztést mint alaptémát. Fontos volt továbbá, hogy a fiatalok számára vonzó legyen a program, ami által könnyebb megszólítani és bevonni őket. További kiemelt szempontunk volt, hogy a projekt a későbbiekben is fenntartható legyen, ezért olyan elemeket kerestünk, melyekhez nem kellett külső humán erőforrást bevonni, és az eszközök beszerzése is megoldható könnyedén. Így esett a választásunk az alábbi három elemre:

1. Szociális cirkusz workshop

A szociális cirkusz lényege, hogy a cirkuszi művészeteket részvételi alapon használja eszközként a társadalmi integráció előmozdítására. A műfaj alkalmazási területei nagyon változatosak, erre számos példa van elsősorban Nyugat-Európában különböző hátrányos helyzetű célcsoportok körében. Ilyen foglalkozások működnek menekültek (Jemen), szellemi és/vagy testi fogyatékos gyerekek (Németország, Spanyolország), pszichiátriai betegek (Csehország), bevándorlók (Anglia, Olaszország), utcagyerekek (Brazília, Honduras, Románia, Ruanda), rabok (Olaszország), drogfüggők (Németország) körében. A téma szakemberei jellemzően vagy olyan zsonglőrök, akrobaták, bohócok és kötélátúzóak, akik ráéreztek a cirkusz világának integráló, fejlesztő és megtartó hatására, mind az egyén, mind a közösség szintjén; vagy olyan szociális szakemberek, akik innovatív módszereket keresve, a cirkuszban találták meg az eszközt a kívánt változásoknak az előmozdítására. Ez a tudás, a cirkuszművészet és a szociális szakemberé, a szociális cirkusz fejlődése során összeforrt, és mára létrehozta a gerincét ennek fiatal és folyamatosan bővülő diszciplinának.

2. Média workshop

Az előkészítő tréningek során is volt média workshop, így az ott elsajátított módszerek nagyban segítettek a program ezen részé-

nek kialakítását, a mi tematikánk kidolgozását. Az átadott tapasztalatok alapján több programelemet is tudtunk alkalmazni a saját workshopjainkon.

A résztvevő gyerekeket és fiatalokat úgy próbáltuk bevonni a filmes ismeretekbe, hogy az kapcsolódjon a program fő tematikájához és célkitűzéséhez. A filmes workshopok beszélgetéssel kezdődtek, ahol a médiával és kamerával kapcsolatos ismereteket, élményeket térképeztük fel. Majd kameraismerettel és gyakorlattal folytatódott a tréning. Interjúhelyzeteket gyakoroltunk a gyerekekkel, ahol a kamera egyik oldalán a diákok ültek kérdezőként, és az interjúalanyok is valamelyik társuk volt. A történetek mélységüket és témáikat tekintve helyszínenként változtak. Ezt követte a közös témakeresés és választás, majd a kiválasztott témával kapcsolatban elkezdődött a konkrét munka megtervezése és megvalósítása.

Az egyik budapesti helyszínen egy résztvevő diák történetét dolgoztuk fel, amely történetet a nap folyamán korábban, az egyik játék során, ő maga osztott meg a csoporttal. Az interjú helyzet lehetőséget adott arra, hogy a megosztott történet új megvilágításba kerüljön. Az, hogy a filmes workshopon ezt a témát dolgoztuk fel a fiatalok számára egy plusz visszacsatolási lehetőséget is biztosított, illetve a kérdezők és a történet mesélője is újra és mélyebben átgondolhatta a sztoriját és annak tanulságait. Erről egy film is készült. Az elkészült film egy olyan történet, amiben egy fiatal eljut a kirekesztő gondolkodástól a befogadó álláspontig és szemléletig.

A filmes workshop másik része a szociális cirkusz gyakorlatairól való felvételtételezés volt. A fiatalok felváltva próbálhatták ki a kamerát és kapcsolódtak be a különböző folyamatokba. A foglalkozások segítettek abban, hogy betekintsenek a fiatalok a filmezés világába, a filmet, a képet, mint médiumot használják saját gondolataik, identitásuk, véleményük kifejezésére. A közös témakeresés, folyamattervezés és megvalósítás- rögzíteni, létrehozni, szer-

keszteni és publikálni az anyagokat- szintén egy jó lehetőség volt arra, hogy az egyébként is egy közösséghez tartozó diákok mélyítsék kapcsolataikat, jobban megismerjék egymást.

3. Kirekesztés és radikalizáció témában tréning

A két budapesti helyszínen az adott iskola diákjai, Nyíregyházán pedig Nyíregyházáról, Záhonyból, Csengeréről és az észak-alföldi régió több kisebb hátrányos helyzetű településéről vettek részt a programon, főleg olyan fiatalok, akiknek tapasztalatra és új kompetenciákra volt/van szükségük a közösségükbe való sikeres beilleszkedéshez, az életben való sikeres boldoguláshoz. A résztvevők toborzása elsősorban helyi elektronikus és nyomtatott médiaorgánumokon keresztül történt, illetve különböző oktatási intézmények hirdetőfelületein, nagy figyelmet fordítva arra, hogy minél több fiatalt érintsünk, kiemelt figyelmet kaptak a gazdaságilag és földrajzilag hátrányos helyzetű diákok, mivel többek között őket is szerettük volna képzési tevékenységeinkbe bevonni.

Mindegyik helyszínen (Budapest, Nyíregyháza) sikerült felkelteni a diákok érdeklődését a cirkuszi fejlesztő játékok iránt, a foglalkozások közötti szünetekben, valamint a budapestiek a projektet követő hét Sportnapján nagy lelkesedéssel gyakorolták az egyes eszközök használatát. Maguk is észlelték a játékok használatának előnyeit, fejlesztő tulajdonságát ilyen rövid idő alatt is. Azáltal, hogy zsonglőrlabdákat készítettünk, megalapoztuk, hogy a későbbiekben önállóan is tudjanak fejlődni a zsonglőrködés terén, ennek jótékony hatása szerves része legyen a mindennapjaiknak.

A Pillangó cirkusz című rövidfilm nagyon jó átvezetés volt a délelőtti érzékenyítő blokkokból a cirkuszi részhez. A fiatalokat megérintette a történet a kirekesztetteket felkaroló és nem csak mutogató cirkuszról, a filmhez kapcsolódó kérdések is elgondolkottatták őket.

A résztvevők nagy része – főként az egyik budapesti workshopon – hátrányos helyzetű fiatal volt, amivel sok esetben együtt járt a térben és időben való dezorientáltság. Fontos visszajelzés számunkra, hogy a későbbiekben sokkal intenzívebben kell kapcsolatot tartani velük a programba való jelentkezésüktől a tényleges megjelenésig.

A nehéz csoportalakulás és kezdet után mindhárom helyszínről elmondható, hogy mély, produktív csoportfolyamat alakult ki, helyszínenként más-más eredményt hozva. Azt tapasztaltuk, hogy a fiatalok ha kapnak figyelmet és elfogadást, akkor igen nyitottá válnak, és nagyon pozitív csoportfolyamatok indulnak be.

A csoport kimenetét tekintve elsősorban az volt a meghatározó, hogy a fiatalok mennyire érintettek az adott problémával kapcsolatban. A budapesti csoport esetében a fiatalok szegregált közegből érkeztek, ami alapján rengetegszer átélték a kirekesztést. Saját problémáikat, megéléseiket, érzéseiket nagyrészt be tudták hozni a csoportba, ami által mély beszélgetések alakultak ki. Ebben a csoportban a saját narratívákon maradt a fókusz, a szociálpszichológiai hátteret és a kortárssegítő elemeket csak érintettük.

Hasonló volt a helyzet a nyíregyházi workshop esetében is. Abban a csoportban lassabban ment a felmelegedés és a megnyílás, de a tréning végére a csoportdinamikai elemeknek köszönhetően egyre nyitottabban tudtak beszélni az őket ért atrocitásokról. Ez a csoport igen fogékony volt a kirekesztés okaira és arra, hogyan lehet visszafordítani a radikális folyamatokat. Ennél fogva több gyakorlattal, szerepjáttékkal is élményt kaptak arról, hogyan lehet a saját közösségükben hatni a kortársaikra és hogyan tudnak hozzájárulni a pozitív, előítélet- és kirekesztés mentes iskolalétkörhöz. A programon részt vettek a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Diákönkormányzatot is képviselő fiatalok, akik mint iskolájuk és a megye fiataljainak véleményét képviselő fiatalok a képzésen kapott információkkal és

elsajátított készségekkel felvértezve, a közösségükbe visszatérve igazi véleményvezéreként viselkedhetnek kortársaik körében a későbbiekben a képzés témáját illetően.

A másik budapesti csoport nem egy szegregált közegből érkezett, de az érzékenységük a kirekesztettekkel kapcsolatban kimagasló volt. Azok a diákok, akik kirekesztve érzik magukat, a foglalkozást követően tovább beszéltek az őket ért sérelmekről.

A résztvevők mondták:

"Nagyon szépen köszönöm azt a 2 napot nektek. Először éreztem azt, hogy élek. Nagyon szépen köszönöm, hogy segítettetek legyőzni sok mindent magamban."

"Jó élmény volt ilyen biztonságos körülmények között beszélgetni ezekről a témákról, majd ezeket megjeleníteni a kamerán is. Remélem lesz még ilyen!"

"Nem hittem volna, hogy van bármi köze a kirekesztésnek a cirkuszhoz, sőt, hogy még zsonglőrködni is megtanulhatok két nap alatt. Nagyon intenzív volt a program, szívesen folytatnám!"

A trénerek mondták:

"Azt gondoljuk, hogy a program elérte célját, mindhárom helyszínen elindultak pozitív folyamatok a diákokban és a környezetükben egyaránt, valamint azt érzékeltük, hogy a tréning szemléletformáló volt számukra. A fiataloknak igényük van az ehhez hasonló módszerrel működő ismeretbővítésre, a bennük lévő információk, és tartalékok megosztására és a közös gondolkodásra."

"Nagyon tanulságos volt ez a két nap, melynek során minket is mélyen érintettek a diákok által megosztott, majd feldolgozott történetek. Az új munkamódszer segítségével könnyebben megnyíltak a résztvevők, észrevétlenül lavíroztunk a mindenkit megrázó témák és az ezeket enyhítő játékos elemek között."

A projekt zárókonferenciája 2016 decemberében zajlott Berlinben, ahol rendkívül izgalmas volt valamennyi projektpartner – nagyon is hasonló dilemmákat, programerősségeket megfogalmazó – tapasztalatainak megosztása, és az együttgondolkodás a létrehozott értékek fenntartása, a folytathatóság biztosítása érdekében...

Mi máris végiggondoltuk, milyen egyéb, tematikusan illeszkedő projektjeink zajlanak, illetve várnak támogatásra ahhoz, hogy ráépülve az előző programok tematikájára, akcióira, szerves folytatásként megszólítsák az erre fogékony fiatalokat, és a velük foglalkozó szakembereket.

Tematikusan illeszkedő további projektjeinkről

1. Do (not) leave me alone! Azaz (Ne) hagyj békén!

A Holland Nagykövetség támogatásával működő projekt a fiatalok körében tapasztalható gender-alapú sérülésekkel, párkapcsolati erőszakkal, önfogadással, testtudatossággal, szerepmintákkal és női jogokkal, női önrendelkezéssel foglalkozik. Egyéni támogatással, szakember konzultációkkal, művészetterápiával, body-arttal, részvételi filmes eszközökkel, drámapedagógiával, női önvédelem-oktatással vonjuk be az érdeklődő fiataljainkat, elsősorban lányokat. A projekt keretében Alternatív Valentin Napot tartottunk, ahol a zárt műhelyek kinyíltak, és a szélesebb közösség, más iskolai művészeti, divat-stílus, szakács projektcsoportok bevonásával, élő workshopokkal – egy kiállítással és a Rádió Tanext közösségi rádió közreműködésével dolgoztuk fel a tematikát.

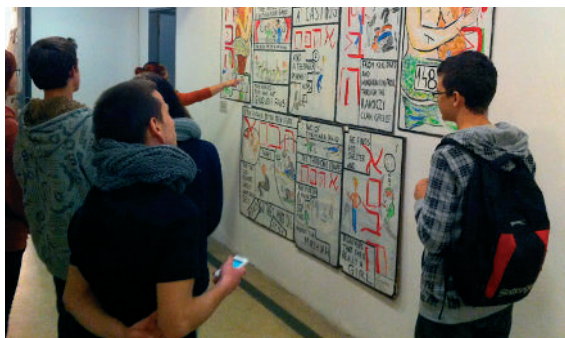
A projektben speciálisan felkészült szakmai stáb foglalkozik az érintettekkel.

2. CHRIS – az iskolai radikalizáció ellen

Mitől jön létre a radikalizáció a tinédzser-korú személyiségformálódása során? Erre a kérdésre szeretne választ találni a projekt, melybe szervezetünk is becsatlakozott.

A projekt képességeket fejleszt a diákokban ahhoz, hogy közös alkotótevékenységet folytassanak a többi résztvevő ország diákjaival, amelynek csúcspontja egy öt napos intenzív találkozó lesz. A projekt kapcsolatban áll az uniós Radicalisation Awareness Network (RAN) tudatosságnövelő hálózattal és hozzájárul a Tanács antiradikalizációs programjához.

A projekt során

- bevonjuk a diákokat elköteleződésre készítő, izgalmas tanulási tevékenységekbe, munkaformákba, és életre szóló küldetésekre egy sokkal erősebb megelőző technikával, mint az antiradikalizációs tartalom és megmozdulások terjesztése, amely így a személyiség formálódását segíti a tinédzserkorban.
- radikalizációval kapcsolatos témákkal foglalkozunk, így megmozgatva rejtett tudásukat a témáról, valamint kreativitásukat szakemberek bevonása nélkül, akik nem egy nyelvet beszélnek a mai fiatalokkal.

„Ami különösen könnyen jöhet létre a tinédzserkorban az a vágy a radikalizálódásra, így ennek a váagnak a megelőzése a legfontosabb az iskolákban – azon keresztül, hogy erős, konstruktív személyiségekkel, élettörténetekkel, életcélokkal ismertetjük meg a fiatalokat.”

3. Open the doors - nyissuk ki az ajtókat!

A projekt célja a NEET-ség (nem foglalkoztatott, oktatásban vagy képzésben nem részesülő fiatalok lemorzsolódásának) megelőzése, ehhez új módszerek kifejlesztése, hiszen a potenciális NEET fiatalok és NEET fiatalok képesek erős intellektuális és tanulási képesség kialakítására, hogyha erre lehetőséget és megfelelő tanulási körülményeket biztosítunk nekik.

A projekt arról szól, hogy megmutatjuk, a NEET fiatalok képesek tanulni, elköteleződni és arra is, hogy belemerüljenek a tanulásba – ha megkapják ehhez a megfelelő körülményeket: motiváló és izgalmas tevékenységeket, amik a tanulási környezetben jönnek létre. A projekt elutasítja azt, hogy a NEET-ek olyan fiatalok, akik csak manuális vagy egyszerű munkára alkalmasak.

Az Open the Doors projekt céljai a következők:

- A NEET prevenció új teljesítményének kialakítása szakmailag elismert munkaerővel, főleg tanárokkal, szociális munkásokkal és ifjúságsegítőkkal dolgozva a megelőzési intézkedéseken.
- A NEET prevenció kommunikációjának fejlesztése 21. századi vállalkozói tanúlással, a fiatalok érdekeit a közösség érdekeivel összekapcsolva, valamint gyakorlati tanulási folyamatok létrehozásával.
- A NEET-ek között olyan képesség felépítése, ami segíti az újbóli elköteleződést a tanulás, a kommunikáció és a munka felé.

- Ezt az új tapasztalatot összekapcsolni az oktatási intézményekkel, amik felelősek azért, hogy kiképezzék a tanárok új generációját és ifjúságsegítőket.
- A NEET prevenciós intézmények elismertségének fejlesztése.
- Létrehozzunk tapasztalati alapú dokumentációt, amit megoszthatunk más oktatási intézményekkel azért, hogy egyesítsük a NEET prevenciós kritériumokat.

4. iYouth

Az iYouth (Innovatív Fiatalok) egy olyan projekt, mely része a nemrégiben indított Empowering European's Young Innovators (Európa Fiatal Innovátorainak Támogatása) programsorozatnak, s arra fókuszál, hogy innovációkat teremtsen, vállalkozói érdeklődést ébresszen a fiatalok körében.

Az iYouth célja egy gyakorlati kísérlet kivitelezése nyitott iskolamodellek keretein belül, s az innovációs beállítódás képviselője a középiskolákban 12 és 15 év közötti diákok bevonásával.

Kutatások megerősítették, hogy jelenleg a legtöbb fiatal diák elveszíti érdeklődését, például a természettudományos tárgyak, sőt a karrierépítés iránt, s ebből adódóan megszűnik bennük azon indíttatás, amely erős innovációs kapacitást eredményezne. Az oktatási rendszernek kulcsszerepe van az innovációs kapacitás megteremtésében. A projekt megtervezi és meg is valósítja a résztvevő középiskolákban a gyakorlati tevékenységeket.

A projekt számos kísérletet hajtott végre a résztvevő középfokú iskolák körében, hogy tesztelje az innovációs kapacitás fejlesztésével kapcsolatos alapvetéseket gyakorlati keretek között, illetve a program dokumentációval és leírásokkal is szolgál a kísérlet eredményeiről, s hasznos útmutató anyaggal az érdeklődő középfokú intézmények számára Európán szerte.

E projekt ezt a gyakorlati kísérletet a bevont diákcsoportok részvételére építi, illetve számos szektor bevonását is szorgalmazza az adott célközösségek köréből, hogy képesek legyenek valós helyi és társadalmi kihívásokat tanulási folyamatokká alakítani.

Nem utolsó sorban a projekt keretében egy speciális és nagyon fontos fenntarthatósági stratégia készül a középfokú intézmények számára. A projektben iskolánk is az innovációs érdeklődésre, készségekre és kapacitásra fókuszál, de ezzel egy időben jelentősen hozzájárul a korai vállalkozói mentalitás kialakításához a résztvevő diákok és tanárok között.

5. Say No

A "Mondj Nemet" tréning 14 partnerszervezet részvételével jött létre azért, hogy ezek képviselői elsajátítsák azokat a készségeket, hogy fiatalokkal, kisebbségekkel tudjanak dolgozni a gender-alapú erőszak témájában. A tréning során különböző gyakorlatokkal és stratégiákkal ismerkedünk meg a partnerországokból, ami motiválja a fiatalokkal dolgozókat, hogy válaszoljanak a társadalmi, nyelvi vagy kulturális különbségekből fakadóan hátrányos helyzetű fiatalok szükségleteire.

Olyan tevékenységeket terveztek, amelyek szándékosan a gender-alapú erőszakkal dolgozókat és szakértőket vonják be a gender egyenlőtlenségekről és a fiatalokról szóló non-formális oktatási programba. A tréning módszerei: csoportmunka, helyzetelemzés, szakértői szervezetek látogatása, utcai akciók

és workshopok, valamint javaslatok gyűjtése a gender-alapú erőszak elleni küzdelemhez.

A tréning képessé teszi a résztvevőket arra, hogy alkalmazzák a tanulatokat a saját szervezetükben, és lehetőséget teremtsen jövőbeli tapasztalat cserére és közös akciókra a többi résztvevő partner támogatásával, valamint láthatóvá teszi a gender-alapú erőszakot.

6. Rádió Tanext - közösségi rádiózás a Kék Pont és a Tilos Rádió közreműködésével

A program során a drogprevenciós elemeket és a közösségi rádiózást ötvözzük a klasszikus iskolarádiós hagyományokkal, valamint a több szintéren megjelenő, képzésekre és közösségi alkotómunkára épülő projektszerű elemekkel. A képzések egyrészt a közösségi iskolarádió létrehozását segítik, másrészt a tanárok számára akkreditált képzés formájában szakmai segítséget nyújt, erősen reflektálva a jelenleg is tartó dizájner drogok robbanására és az annak mentén jelentkező potenciális és tömeges iskolai drogabúzusra. A Rádió Tanext egy internet alapú rádióállomás, amelynek létrejöttét többek között a webrádiós technológia elérhetőségének a lehetősége teremti meg. Az FM sugárzással szemben a netrádiózás nélkülözi a földrajzi határokat, az adás mindenhol fogható, ahol internet eléréssel rendelkezünk. Az iskolában a rádióadást nyílt wifi hálózat esetén a diákok mobiltelefonjukkal, számítógépekkel és laptopokkal egyaránt hallgathatják, csak klikkelniük kell erre a linkre: stream.tilos.hu/radiotanext

A Rádió Tanext projekt több, egymást támogató célt tűz maga elé:

- a rádió műszaki kivitelezése
- közösségépítést, közösségi munkát teremt
- iskolai médiaként működik
- oktatási és szocializációs feladatot lát el
- erősíti az egyéni és kollektív önkifejezést
- tájékoztat és szórakoztat
- modellprogramként jelenik meg a középiskolák számára.

7. Krétakör Szabadiskola

A Krétakör 2013-ban indította Szabadiskoláját, amelyben eddig 40 különböző iskolából összesen közel 100 középiskolás diák vett részt. A résztvevők saját kortársaiknak vezettek vitafórumot, street art akciókat hoztak létre, részt vettek A Párt című színházi előadásban, amely három európai fesztiválon is turnézott, városi sétát vezettek és létrehoztak egy utcai gerillaplakátkampányt a hajléktalanságról, amelyet 2014 legjobb 10 projektje közé választottak a „Highlights of Hungary” design szemlén. A Krétakör Szabadiskoláját Schilling Árpád rendező alapította és kísérte, a programot Juhász Bálint vezette.

A projekt több, választható kurzust kínál:

1. Közös tér – Ki a bevándorló és ki a menekült?
2. Hogyan küzdhetek azért, ami fontos? – Ökológia és aktivizmus
3. Kritizálható-e a törvényalkotó, a végrehajtó és rendfenntartó hatalom? – A magyarországi kisebbségek helyzete.

A témák minket is foglalkoztattak, a saját demokrácia-projektünkbe is nagyon beleillettek, úgyhogy könnyű volt belevágni. A projekt végkifejlete az volt, hogy az **Auróra** nevű hely mellett lefesthettünk egy falfelületet, amin megjelenítettük azokat az érzéseket, amik bennünk keletkeztek a fél éves közös munka során. Diákjaink alakították ki, hogy mi legyen rajta, és azóta is megtekinthető az Auróra utcában.

Részletek, dokumentumfilm itt:

- <http://kretakor.eu/post/szabadiskola-elso-3-eve/>
- <http://port.hu/adatlap/film/mozi/diakokkal-a-demokraciaert-a-kretakor-szabadiskola-dokumentumfilmje-diakokkal-a-demokraciaert-a-kretakor-szabadiskola-dokumentumfilmje/movie-161475>

*„Mindent, még a demokráciát is gyakorolni kell.
Az iskola erre pont megfelel.”*
Schilling Árpád

